

Hadiyth Ya 111
Wanaume Na Wanawake Wasio Maharimu Wasitazamane Uchi Wala
Wasilale Pamoja

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ (رضي الله عنه) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ((لَا يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ الرَّجُلِ، وَلَا الْمَرْأَةُ إِلَى عَوْرَةِ الْمَرْأَةِ، وَلَا يُفْضِي الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ فِي ثَوْبٍ وَاحِدٍ، وَلَا تُفْضِي الْمَرْأَةُ إِلَى الْمَرْأَةِ فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ)) مسلم

Imepokelewa kutoka kwa Abu Sa'iyd (رضي الله عنه) kwamba Mtume wa Allaah (صلى الله عليه وآله وسلم) amesema: ((**Mwanamme asitazame uchi wa mwanamme, wala mwanamke asitazame uchi wa mwanamke, wala mwanamme asilale na mwanamme mwenzie katika nguo moja, wala mwanamke asilale na mwanamke mwenzie katika nguo moja**)).¹

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Makatazo ya kutazamana uchi japokuwa ni kwa jinsi moja, seuze ikiwa ni baina ya mwanamme na mwanamke [An-Nuwr 24: 30, 31]. Kwani hayo huenda yakapelekea katika maasi ya uliwati na usagaji.
2. Uislamu umehimiza kujisitiri na kusitiriana, na umefunga milango yote itakayopelekea kwenye zinaa [Al-Israa 17: 32]. Na Allaah (سبحانه وتعالى) Amewaahidi Pepo wanaojisitiri sehemu zao za siri:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥١﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ

مُلُومِينَ ﴿٥٢﴾﴾

((Na wale ambao tupu zao wanazilinda)) ((Isipokuwa kwa wake zao au kwa [wanawake] ambao mikono yao ya kuume imewamiliki. Basi hao ndio wasiolaumiwa)).²

3. Haramisho la kutazama uchi wa mwanamume kutoka kitovuni hadi magotini.
4. Haramisho la kutazama uchi wa mwanamke. Na ambaye si mahram wake, ni mwili wote isipokuwa uso na viganja. [An-Nuwr 24: 31].

¹ Muslim.

² Al-Muuminuwn (23: 5-6).

5. Zinaa huweza kuwa ni ya uhakika kujamiiana kwa haramu, au kutazama uchi wa mtu na machafu, au kwa kusikiliza yanayohusiana nayo [Hadiyth: Kutoka kwa Abu Hurayrah (رضي الله عنه) kwamba Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) amesema: **((Allaah Ameandika kila sehemu ya zinaa ambayo humuingiza mtu katika shauku. Hakutokuwa na kuikwepa. Zinaa ya macho ni kutazama, ya masikio ni kusikiliza, ulimi ni kunena maneno, mkono ni kuunyoosha, mguu ni hatua zake, na moyo hupata matamano, na tupu husadikisha [hutenda] au hukadhibisha [huacha]))**.³
6. Makatazo kwa wanawake kuvaa nguo zinazodhihirisha sehemu nyingi za mwili katika shughuli za furaha kama harusini n.k. kwa kisingizio kuwa wako na wanawake wenziwao. Wanavuka mipaka na hali mwanamke wa Kiislamu anatakiwa avae mavazi ya kumfunika vizuri abakie katika sitara na heshima na si kama mavazi ya wanawake makafiri. Itambulike kuwa sitara ya mwanamke katika mavazi mbele ya wanawake wenzao ni sawasawa na inavyopasa wanapokuwa mbele ya mahaarim zao kwamba wasionyeshe isipokuwa uso, nywele, shingo, mikono na miguu (kuanzia kifundoni na nyayo na si juu yake). [Rejea Hadiyth namba 114].
7. Kitu chochote kinachompelekea mtu katika maasiya, kimekatazwa na Uislamu.

³ Al-Bukhaariy na Muslim.

Hadiyth Ya 112 Ikhtilaatw - Kuchanganyika Na Wasio Maharimu

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ (رضي الله عنه) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ((إِيَّاكُمْ وَالْدُخُولَ عَلَى النِّسَاءِ))
فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَرَأَيْتَ الْحُمُومَ؟ قَالَ: ((الْحُمُومُ الْمَوْتُ)) متفق عليه

Imepokelewa kutoka kwa 'Uqbah bin 'Aamir (رضي الله عنه) kwamba Mtume wa Allaah (صلى الله عليه وآله وسلم) amesema: ((**Tahadharini na kuingia kwa wanawake!**)) Mtu mmoja katika Answariy akauliza: “Ee Mtume wa Allaah! Nieleze akiwa ni shemeji?” Akamwambia: ((**Shemeji ni mauti**)).⁴

Mafunzo Na Hidaaya:

1. *Al-Hamw* ni jamaa wa karibu wa mume kama kaka yake, mtoto wa kaka yake, mtoto wa 'ami yake n.k.
2. Makatazo ya *ikhtilaatw* (kuchanganyika) baina ya wanaume na wanawake wasio mahram zao kama Alivyokataza Allaah (سبحانه وتعالى) kuhusu wake wa Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم).

﴿وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ﴾

((Na mnapowauliza [wakeze] waulizeni nyuma ya pazia. Kufanya haya kutasafisha nyoyo zenu na nyoyo zao)).⁵

3. Makatazo ya jamaa za mume kuwa faragha na mke, kwani hilo ni jepesi kuchanganyika nao, kwa vile wako karibu na kutokea fitna ni wepesi kabisa. [Hadiyth: Kutoka kwa 'Umar (رضي الله عنه) kutoka kwa Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) ((**Hachanganyiki mwanamume na mwanamke ila shaytaan huwa ni watatu wao**)).⁶
4. Uislamu umetahadharisha kila aina ya shari na kukaribia zinaa na umehimiza amani baina ya jamii. [Al-Israa 17: 32].
5. Kufananishwa *Al-Hamw* na mauti ni dalili jinsi uwezekano mwepesi wa kutokea fitna, kwani aghlabu shemeji huwa na huruma.

⁴ Al-Bukhaariy na Muslim.

⁵ Al-Ahzaab (33: 53).

⁶ At-Tirmidhiy.

6. Tatizo kubwa lipo katika jamii kuchanganyika na mashemeji, na ndio maana fitna nyingi hutokea katika jamii.
7. Ni kawaida kwa watu kutochukua tahadhari kwa maingiliano kama hayo na madhara yake ni makubwa katika jamii.

Hadiyth Ya 113
Wamelaaniwa Wanaume Wanaojifananisha Na Wanawake Na Wanawake
Wanaojifananisha Na Wanaume

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ (رضي الله عنهما) قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمُتَرَجَّلَاتِ مِنَ النِّسَاءِ. وفي رواية: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ وَالْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ. البخاري

Imepokelewa kutoka kwa Ibn 'Abbaas (رضي الله عنهما) amesema: "Mtume wa Allaah (صلى الله عليه وآله وسلم) amewalaani wanaume wanaojifananisha na wanawake na wanawake wanaojifananisha na wanaume". Na katika riwaya nyingine imesema: "Mtume wa Allaah (صلى الله عليه وآله وسلم) amewalaani wanaume wanaojishabihisha na wanawake, na wanawake wanaojishabihisha na wanaume."⁷

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Haramisho la wanaume na wanawake kujifananisha sawa kwa mavazi, sauti, mwendo, mapambo n.k. kwani hivyo ni upotofu wa shaytwaan aliyeahidi kuwapotoa. Na Allaah (سبحانه وتعالى) Amewatahadharisha kwa makazi ya moto:

﴿لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿١١٤﴾ وَلَا ضَلَّتْهُمْ وَلَا مَنِيتَهُمْ وَلَا مَرَّيْتَهُمْ فَلْيَبْتَئِكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَمِ وَلَا مَرَّيْتَهُمْ فَلْيَغْيِرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ ﴿١١٥﴾ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٦﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ﴿١١٧﴾ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١١٨﴾ أُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١١٩﴾﴾

((Allaah Amemlaani. Na [shaytwaan] akasema: "Kwa hakika nitachukua [nitashika] katika waja Wako sehemu maalumu)) ((Na hakika nitawapoteza, na nitawatumainisha, na nitawaamrisha. Basi watakata masikio ya wanyama [wawafanye kuwa hao ni wanyama watukufu], na nitawaamrisha watabadili maumbile ya Allaah. Na atakayemfanya shaytwaan kuwa ni walii [rafiki mwandani] badala ya Allaah, basi kwa yakini amekhasirika khasara iliyo bayana))

⁷ Al-Bukhaariy.

((Anawaahidi na anawatumainisha. Na shaytwaan hawaahidi isipokuwa udanganyifu)) ((Hao makaazi yao ni Jahannam, na wala hawatopata makimbilio ya kutoka humo)).⁸

2. Inapotajwa laana katika Aayah au Hadiyth, basi ni uthibitisho kuwa jambo lililotajwa ni miongoni mwa madhambi makubwa, kwani laana ni kuwekwa mbali na Rahma ya Allaah (سبحانه وتعالى).
3. Wanaojifananisha na wengine, ni ukosefu wa adabu mbele ya Allaah (سبحانه وتعالى) kama kwamba kumkosoa kuwa umbo Alowaumba nalo la *fitwrah*, limekosewa au halifai kwao, na hali Amemuumba binaadamu kwa kumtofautisha kiwiliwili, sura, rangi n.k. kwa Hikmah Yake [Al-Muuminuwn 23: 12-14, At-Tiyn 95: 4, Ar-Ruwm 30: 22].
4. Allaah (سبحانه وتعالى) Ameweka shari'ah za kumtosheleza binaadamu zenye maslahi naye zitakazozuia ufidadi katika jamii, na pia mwendo mzuri kabisa wa kuigiza wa Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم). [Al-Ahzaab 33: 21, Al-Maaidah 5: 48].
5. Ufidadi umeenea katika jamii; wanaume kuiga mavazi na mapambo ya kike, kama kuweka nywele ndefu, kuvaa herini, kuvaa nguo za kubana n.k. Na wanawake kuvaa masuruwali ya kubana, kukata nywele fupi n.k. yote ambayo yanamtoa mtu kutoka katika *fitwrah* (umbile la asili aloumbwa nalo).

⁸ An-Nisaa (5: 118-121).

Hadiyth Ya 114
Wanawake Wanaovaa Nguo Lakini Wako Uchi Wenye Vichwa Vya Manundu
Hawatoingia Peponi Wala Kuisikia Harufu Yake

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضي الله عنه) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ((صِنْفَانِ مِنَ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَّاتٌ مُمِيلَاتٌ مَائِلَاتٌ رُءُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ، لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَلَا يَجِدْنَ رِبْحَهَا، وَإِنَّ رِبْحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا)) مسلم

Imepokelewa kutoka kwa Abu Hurayrah (رضي الله عنه) kwamba Mtume wa Allaah (صلى الله عليه وآله وسلم) amesema: ((**Aina mbili za watu wa motoni sijawaonapo** [hawapo katika zama zangu]: **Watu walio na mijeledi mfano wa mikia ya ng'ombe wanawapiga watu kwa mijeledi hiyo** [kwa dhulma], **na wanawake waliovaa nguo na ilhali wako uchi, wakitembea kwa maringo huku wakiwanyonga mabega yao na wakiwafunza wengineo kutenda kama hivyo, vichwa vyao ni kama nundu za ngamia-bukhti wanaodemadema. Hawatoingia Peponi wala hawataisikia harufu yake, na kwa hakika harufu yake husikika umbali kadha wa kadhaa**)).⁹

Ngamia bukhti – ni aina ya ngamia wenye shingo ndefu.

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Haramisho la kuwapiga watu kwa dhulma na tisho kwamba hawatoingia Peponi bali wala kuisikia harufu yake.
2. Haramisho kwa wanawake kutokuvaa vazi la Hijaab Aliloamrisha Allaah (سبحانه وتعالى) lenye sitara na heshima.

﴿ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ وَحَفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّبَاعِيْنَ غَيْرِ أُولَى الْأَرْبَةِ

⁹ Muslim.

مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَتِ النِّسَاءِ ط وَلَا يَضُرُّنَّ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ
مَا تُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ ﴿٥٩﴾

((Na waambie Waumini wanawake wainamishe macho yao, na wazilinde tupu zao, wala wasionyeshe mapambo [ya viungo vyao na uzuri] wao isipokuwa vinavyodhihirika. Na waangushe shungi zao mpaka vifuani mwao. Na wasionyeshe mapambo yao ila kwa waume zao, au baba zao, au baba wa waume zao, au watoto wao, au watoto wa waume zao, au kaka zao, au wana wa kaka zao, au wana wa dada zao, au wanawake wenzao, au iliyowamiliki mikono yao ya kuume, au wafuasi wanaume wasio na matamano, au watoto ambao hawajajua mambo yaliyohusu uke. Wala wasipige chini miguu yao ili yajulikane mapambo wanayoyaficha)).¹⁰

Na Kauli Yake Allaah (سبحانه وتعالى): [Al-Ahzaab 33: 59].

3. Hadiyth imetoa pia onyo kali la mwenye kuasi kutokuingia Peponi na kutoisikia harufu yake.
4. Wanawake wengi hawatambui vazi khasa la Hijaab. Hujifunika kichwa na huku uso umejaa mapambo, na nguo za mikono mifupi, za kubana zinazodhirisha maumbile ya mwili wote na nyinginezo hata kuonekana mwili wake ndani, na zilizojazwa mapambo ya rangi na ming'aro. Mwanamke anapaswa ajifunze sharti la vazi la Hijaab kwamba; (i) Avae Jilbaab lisitiri kiwiliwili chote cha mwanamke, (pamoja na khilafu iliyopo kati ya wanachuoni kuhusu suala la uwajibu wa kuufunika uso na kutoufunika); (ii) Jilbaab la mwanamke lisiwe na mapambo; (iii) Kitambaa cha Jilbaab kinatakiwa kiwe kizito (kisioneshe vazi la ndani); (iv) Jilbaab linatakiwa liwe pana (lisibane); (v) Jilbaab halitakiwi kutiwa manukato; (vi) Jilbaab halitakiwi lifanane na mavazi ya kiume; (vii) Jilbaab halitakiwi lifanane na mavazi ya makafiri; (viii) Jilbaab halitakiwi liwe ni katika mavazi ya fakhari.
5. Mwili wa mwanamke ni thamani ambayo inapasa kuhifadhiwa na kufichwa ili isipotee thamani yake. Mfano wake ni kama lulu katika kombe ambayo imehifadhika humo.
6. Mwanamke ambaye havai vazi la Hijaab, anayejiipamba na kudhihirisha mapambo yake mbele ya wasiokuwa mahram wake,

¹⁰ An-Nuwr (24: 31).

anakusanya madhambi mengi kwa kuwatamanisha wanaume wenye nyoyo za matamano. [Al-Ahzaab 33: 32-33].

7. Wenye majukumu juu ya wanawake; mume, baba, kaka n.k. wanapaswa kuwahimiza na kuhakikisha kuwa wanawake wao wanavaa vazi la Hijaab, kwani wasipofanya hivyo watakuja kuulizwa kuhusu jukumu na amana yao waliyopewa kuichunga. [Rejea Hadiyth namba 27].
8. Wanawake wasiovaa Hijaab wanadhania kwamba wako katika maendeleo na kuwadharau wanaovaa Hijaab, na ilhali ni kinyume chake, kwamba wanaovaa vazi la Hijaab wana hadhi zaidi kuliko wasiovaa mbele ya watu na zaidi mbele ya Allaah (سبحانه وتعالى). Je, yupi aliyekuwa na heshima zaidi? Anayevaa Hijaab au wale wanaotumiliwa kwa picha za tupu zao katika biashara zao?
9. Makatazo kwa wanawake wanaovaa nguo za wazi mno maharusini kwa kisingizio kuwa wako mbele ya wanawake wenziwao. Hivyo, wanafikia kuvaa nguo za kudhihirisha sehemu za mwili na hali mipaka yake ni kuonyesha sehemu ambazo huwa wazi wanapokuwa wakifanya kazi za nyumba majumbani mwao kama uso, nywele, shingo, mikono na miguu. Hivyo ni kwa sababu sehemu hizo pia ndio sehemu zinazovaliwa mapambo ya wanawake kama herini, vidani, bangili, vikufu vya miguu. [Rejea Hadiyth namba 111].

Hadiyth Ya 115

Makatazo Ya Kunyoa Baadhi Ya Nywele Na Kuacha Baadhi

عَنْ ابْنِ عُمَرَ (رضي الله عنهما) أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى صَبِيًّا قَدْ خُلِقَ بَعْضُ شَعْرِهِ وَتُرِكَ بَعْضُهُ فَهَاهُمْ عَنْ ذَلِكَ وَقَالَ: ((اُخْلِقُوهُ كُلَّهُ أَوْ اتْرُكُوهُ كُلَّهُ)) أبو داود بإسناد صحيح على شرط البخاري و مسلم

Imepokelewa kutoka kwa Ibn 'Umar (رضي الله عنهما) kwamba Mtume (صلى الله عليه) alimuona mvulana zimenyolewa baadhi ya nywele kichwani mwake na nyingine zimeachwa. Akawakataza, na akasema: ((**Mnyoweni zote au ziacheni zote**)).¹¹

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Katazo la kunyoa baadhi ya nywele na kuacha baadhi, ambao Kiislamu inaitwa Qaza', hivyo ni kujibadilisha umbile na pia kuiga makafiri wanaonyoa kila aina za staili ya nywele.
2. Uislamu umetoa kila aina ya mafunzo hata ya kumweka Muislamu katika mandhari nzuri kabisa ya *fitwrah* (maumbile ya asili) na heshima. Kujibadilisha maumbile hayo ya asili ni katika hila za shaytaan aliyeahidi kuwapotoa watu:

﴿وَلَا ضِلَّيْنَهُمْ وَلَا مَنِّينَهُمْ وَلَا مُرْتَبَنَهُمْ فَلْيَبْتِكُنْ إِذَا بَانَ الْأَنْعَمِ وَلَا مُرْتَبَنَهُمْ فَلْيَغْيِرْ﴾
خَلَقَ اللَّهُ ۞

**((Na hakika nitawapoteza, na nitawatumainisha, na nitawaamrisha.
Basi watakata masikio ya wanyama [wawafanye kuwa hao ni
wanyama watukufu], na nitawaamrisha watabadili maumbile ya
Allaah))¹²**

[Rejea Hadiyth namba 113].

3. Baadhi ya wazazi wanawaachia watoto wao kunyoa nywele staili za makafiri 'panki' na kuona kuwa ni maendeleo na fakhari kuiga makafiri na hali ni kumpotosha mtoto.

¹¹ Abu Daawud kwa isnaad Swahiyh 'alaa shartw (kwa mujibu wa masharti ya) Al-Bukhaariy na Muslim.

¹² An-Nisaa (4: 119).

4. Ruhusa ya ima kunyoa nywele zote au kuziacha zote, ila tu zisiachwe ndefu hadi kushabihiana na wanawake. Na pia zikiwa ndefu basi zisibakishwe matimtimu, bali zinatakiwa zitizamwe kwa kuchanwa na kupakwa mafuta.

Hadiyth Ya 116 Wamelaaniwa Wanaopiga Chale (Tattoo), Wanaochonga Nyusi Na Meno

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ مَسْعُودٍ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ: لَعَنَ اللَّهُ الْوَائِمَاتِ وَالْمُوتِشِمَاتِ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ، الْمُغَيَّرَاتِ خُلُقَ اللَّهِ، فَقَالَتْ لَهُ امْرَأَةٌ فِي ذَلِكَ، فَقَالَ: "وَمَا لِي أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ فِي كِتَابِ اللَّهِ؟ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: ((وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا)) متفق عليه

'Abdullaah bin Mas'uud (Radhiya Allaahu 'anhu) alisema: "Allaah Anawalaani wanaopiga chale na wanaotaka kupigwa chale, na wanaochonga nyusi na wanaochonga meno wakaacha mwanja kwa sababu ya uzuri, wanaobadilisha maumbile Aliyoyaumba Allaah." Mwanamke mmoja akamlaumu juu ya jambo hilo (la kulaani). Akasema ('Abdullaah): "Kwa nini nisimlaani aliyelaaniwa na Mtume wa Allaah (صلى الله عليه وآله وسلم) na ilhali iko ndani ya Kitabu cha Allaah? Allaah Aliyetukuka Anasema: ((**Na anachowapa Mtume basi kipokeeni, na anachowakataza, basi jiepusheni nacho**¹³)).¹⁴ Na katika riwaaya nyingine imetajwa: "Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) amemlaani mwenye kuunga na mwenye kuungwa (nywele)..."¹⁵

Kupiga chale ni kuikwangua ngozi itoke damu, kisha apake wanja au kitu kingine kisha inakuwa rangi ya kijani (tattoo).

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Haramisho la kujibadilisha chochote katika umbo la mtu ikiwa ni kuzidisha au kupunguza, kwa ajili ya kujipamba isipokuwa ikiwa kuna dharura ya matibabu.
2. Haramisho kwa wanawake kunyoa nyusi na kwamba wanaotoa na wanaotolewa watapata laana ya Allaah (سبحانه وتعالى).
3. Haramisho la kuunga nywele na kuvaa mabaruka (wigi), kwani ni kubadilisha maumbile ya Allaah (سبحانه وتعالى).

¹³ Al-Hashr (59: 7).

¹⁴ Al-Bukhaariy na Muslim.

¹⁵ Al-Bukhaariy.

4. Kupiga chale, kuchonga nyusi na meno, yote hayo ni miongoni mwa madhambi makubwa, kwa vile yametajiwa laana ya Allaah (سبحانه) ambayo ni kuwekwa mbali na Rahma Yake.
5. Makatazo hayo ni katika mila za makafiri ambazo haipasi Muislamu kuwaiga, kwani wao wanadhamiria mno Waislamu kuwaiga mila zao na wanapenda mno kuona Muislamu ameacha Dini yake:

﴿وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ﴾

((Na hawatoridhika nawe Mayahudi wala Manaswara mpaka ufuate mila zao)).¹⁶

6. Kujibadilisha umbo ni hila za shaytwaan anayemtia mtu matamano ya nafsi. [An-Nisaa 4: 117-121].

¹⁶ Al-Baqarah (2: 120).

Hadiyth Ya 117
Kusema Analolijua Mtu Au Kukiri Kutokuwa Na Ujuzi Wa Jambo Na
Kujikalifisha Nalo

عَنْ مَسْرُوقٍ (رضي الله عنه) قَالَ: دَخَلْنَا عَلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ فَقَالَ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ، مَنْ عَلِمَ شَيْئًا فَلْيَقُلْ بِهِ، وَمَنْ لَمْ يَعْلَمْ فَلْيَقُلْ اللَّهُ أَعْلَمُ فَإِنَّ مِنَ الْعِلْمِ أَنْ يَقُولَ لِمَا لَا يَعْلَمُ: اللَّهُ أَعْلَمُ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ((قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ)) البخاري

Imepokelewa kutoka kwa Masruwq (رضي الله عنه) amesema: “Tulikwenda kwa ‘Abdullaah bin Mas’uwd (siku moja) akatuambia: “Enyi watu! Anayejua kitu aseme, na asiyejua aseme: “Allaah Anajua.” Hakika miongoni mwa elimu ni kusema katika usilolijua: “Allaah Anajua.” Allaah Alimwambia Mtume Wake (صلى الله عليه وآله وسلم): ((**Sema:** [kuwaambia watu wako]: **Siwaombi ujira juu ya haya** [ninayokulinganieni] **wala mimi si katika wanaojikalifisha**¹⁷)).¹⁸

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Makatazo ya kujikalifisha katika mas-alah ya elimu ya Dini.
2. Kutokusema jambo la Dini bila ya kuwa na elimu sahihi yenye dalili wala kutoa Fatwa isipokuwa kwa mwenye elimu ya kutosha. [Yuwsuf 12: 108].
3. Allaah (وتعالى سبحانه) Ameonya kujiamulia mtu hukmu bila ya dalili, kwani hivyo ni kumzulia Yeye uongo:

﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ

الْكَذِبَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾﴾

((Wala msiseme kwa sababu ya uongo usemao ndimi zenu; “Hii ni halaal, na hii ni haraam”, msije mkamzulia uongo Allaah. Hakika wamzuliao uongo Allaah hawatofaulu)).¹⁹

¹⁷ Swaad (38: 86).

¹⁸ Al-Bukhaariy.

¹⁹ An-Nahl (16: 116).

4. Elimu ya Mwanachuoni ('Aalim) haipunguki kwa kutokujua jambo na kulikiri.
5. Funzo kutoka kwa Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) na himizo la kufuata kigezo chake.
6. Inapokuwa halijui jambo analoulizwa mtu la elimu ni vyema aseme: "Allaah Anajua: na anapolijua aseme: "Na Allaah Anajua zaidi.'
7. Kukiri kutokujua jambo la elimu ni dalili ya unyenyekevu wa mtu na kinyume chake ni kujionyesha sifa ya upeo wa elimu asiyokuwa nayo hakika mtu, kwani kila mmoja ana upeo wa kiasi fulani tu cha elimu. [Yuwsuf 12: 76].

Hadiyth Namba 118
Kutokuomboleza Kwa Kupiga Mashavu, Kupasua Mifuko Na Kuomba
Maombi Ya Kijahilia

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ابْنِ مَسْعُودٍ (رضي الله عنه) عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ((لَيْسَ مِنَّا مَنْ ضَرَبَ الْخُدُودَ وَشَقَّ الْجُيُوبَ وَدَعَا بِدَعْوَى الْجَاهِلِيَّةِ)) متفق عليه

Imepokelewa kutoka kwa 'Abdullaah bin Mas'uwd (رضي الله عنه) amesema: Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) amesema: **((Si miongoni mwetu anayejipiga mashavu, akapasua mifuko na akaomba maombi ya kijahilia))**.²⁰

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Makatazo ya kujipiga mashavu, kupasua mifuko au nguo, kuomboleza n.k.
2. Muislamu anapaswa aridhike na majaaliwa ya Mola wake Anapomkidhia msiba, na si kuchukiwa, kwani huenda ikampeleka kukufuru. Aamini Qadhwaa [Majaaliwa] na Qadar [Makadirio] Ya Allaah (سبحانه وتعالى) Yameshaandikwa katika Lawhum-Mahfuudhw [Ubao Ulihifadhiwa mbingu ya saba]. Anasema Allaah (سبحانه وتعالى):

﴿ مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴾ لَّكَيْلًا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٢﴾

((Hautokei msiba katika ardhi wala katika nafsi zenu ila umekwishaandikwa katika Kitabu [cha Allaah] kabla Hatujauumba. Kwa yakini hilo ni sahali kwa Allaah)). ((Ili msihuzunike sana juu ya kitu kilichokupoteeni [na kinachokupoteeni] wala msifurahi sana kwa Alichokupeni [na Anachokupeni]. Na Allaah Hampendi kila ajivunaye, ajifakharishae)).²¹

²⁰ Al-Bukhaariy na Muslim.

²¹ Al-Hadiyd (57: 22-23).

3. Kuomboleza kwa sauti na kujipiga au kuchana nguo kunamuadhibisha maiti kaburini [Hadiyth: ((**Maiti anaadhibika kaburini mwake kwa anayoombolezewa**)).²²
4. Anayeomboleza ataadhibiwa Siku ya Qiyaamah [Hadiyth: ((**Mwombolezi asipotubia kabla ya kufa kwake, Siku ya Qiyaamah atavalishwa kanzu ya lami na deraya ya upele**)).²³
5. Kuomboleza kwengine ni kunyoa kichwa kwa ajili ya msiba. Hii imekatazwa katika Hadiyth aliyopokea Abu Burdah (رضي الله عنه) iliyosimuliwa na Al-Bukhaariy na Muslim.
6. Muislamu afuate mafunzo ya Sunnah katika msiba. Kulia kunaruhusiwa bila ya kutoa sauti na kuomboleza.

²² Al-Bukhaariy na Muslim.

²³ Muslim.

Hadiyth Ya 119
Anayemwendea Mtazamaji Ramli Akamsadiki Hatokubaliwa Swalaah Siku
Arubaini

عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ أَبِي عُيَيْدٍ عَنْ بَعْضِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ) عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ((مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً)) مسلم

Imepokelewa kutoka kwa Swafiyyah bint 'Ubayd kutoka kwa baadhi ya wakeze Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) kwamba Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) amesema: ((**Mwenye kumwendea mtazamiaji [mpiga ramli] akamwuliza jambo na akamsadiki, hatokubaliwa Swalaah yake siku arubaini**)).²⁴

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Haramisho la kuwaendea watabiri na makuhani na kusadiki wayasemayo na kwamba Swalaah haitokubaliwa siku arubaini.
2. Kuna hatari kubwa ya kumsikiliza mtabiri au kuhani na kumwamini, kwani kutamkosesha Muislamu thawabu za 'amali njema kama Swalaah, kwani hiyo ni aina ya shirki kwa vile anaingilia elimu ya ghayb ya Allaah (سبحانه وتعالى) na hivyo hukutoka mtu nje ya Uislamu [Hadiyth: ((**Mwenye kumuingia mwenye hedhi, au mwanamke kwa nyuma, au kumwendea mchawi na kumuamini kwa anayosema, basi amekufuru aliyoteremshiwa Muhammad**))].²⁵
3. Umuhimu wa kujifunza mas-alah ya hatari kama haya ambayo humtoa mtu katika Uislamu. Ni kwa kuwa, masuala haya ni dhambi Asizozisamehe Allaah (سبحانه وتعالى). [An-Nisaa 4: 48, 116], na kwamba anayemshirikisha Allaah (سبحانه وتعالى) ataharamishwa na Pepo, bali pia makazi yake yatakuwa ni ya motoni!

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ

أَنْصَارٍ﴾

²⁴ Muslim.

²⁵ Abu Daawuud, At-Tirmidhiy, Ibn Maajah na isnaad yake ni Swahiyh.

((Kwani anayemshirikisha Allaah, hakika Allaah Atamharamishia Pepo, na makazi yake yatakuwa ni motoni. Na madhalimu hawatokuwa na wasaidizi [kuwasaidia Siku ya Qiyaamah]))²⁶

Pia [Rejea Hadiyth namba 108, 136].

4. Wayasemayo watabiri yanayotokea kweli ni kwa kuwa wamepatiwa habari kutoka kwa majini wanaotega sikio, kisha kuyahamisha kwa wengine. [Al-Jinn 72: 6-10].
5. Ieleweke kuwa mbali na kutokubaliwa Swalaah siku arubaini, Muislamu aliyefanya kosa hilo ni lazima aswali. Kutoswali kwake ni dhambi nyingine kubwa.

²⁶ Al-Maaidah (5: 72).

Hadiyth Ya 120

Malaika Hawaingii Nyumba Yenye Mbwa Au Picha Za Viumbe

عَنْ أَبِي طَلْحَةَ (رضي الله عنه) عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ((لَا تَدْخُلُ الْمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ وَلَا صُورَةٌ)) متفق عليه

Imepokelewa kutoka kwa Abu Twalhah (رضي الله عنه) kwamba Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) amesema: ((**Malaika hawaingii nyumba ambayo yumo mbwa au picha** [za viumbe vyenye roho])).²⁷

Mafunzo Na Hidaaya:

1. Muislamu atahadhari kufuga mbwa bila ya sababu ya kufuga na kuweka picha, kwani kufanya hivyo anajikosesha kheri na baraka katika nyumba yake kwa kuwa Malaika hawatoingia.
2. Waislamu watahadhari kuzuia Malaika kutokuingia majumbani mwao kwa kuweka picha zenye viumbe, [Hadiyth: Imepokelewa kutoka kwa 'Aaishah (رضي الله عنها) amesema: "Nilifungua pazia la chumba cha hazina ambalo lilikuwa na picha (katika maelezo mengine: ambalo lilikuwa lina picha za farasi wenye mbawa). Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) alipoliona, alilichanilia mbali na uso wake ukabadilika kuwa mwekundu kisha akasema: ((**Ee 'Aaishah, watu watakaopewa adhabu kali kabisa mbele ya Allaah siku ya Qiyaamah ni wale wanaoigiza maumbile ya Allaah**)). [katika usemi mwingine] ((**Hakika wanaochora picha hizi wataadhibiwa na wataambiwa: Tieni uhai vile mlivyoviumba!**)). Mtume (صلى الله عليه وآله وسلم) akaendelea kusema: ((**Hakika Malaika hawaingii nyumba ambayo ina picha**)). 'Aaishah akasema: Tukalikata pazia na tukalitumia kufanyia mto au mito miwili. Nimemuona akiegemea mto mmojawapo uliokuwa na picha.
3. Malaika waliokusudiwa ni Malaika wa Rahma, kwani Malaika wengine kama wanaoandika matendo ya binaadamu hao hakuna budi waweko kwa ajili ya kazi yao. Nao ni Malaika waliopewa sifa ya: raqiyb mchungaji, shahidi – na: 'atiyd – asiyekukosa kuweko, yu tayari kuandika, kama Anavyosema Allaah (سبحانه وتعالى):

²⁷ Al-Bukhaariy na Muslim.

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَخَنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾
 إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ
 عَتِيدٌ ﴿١٨﴾﴾

((Na bila shaka Tumemuumba binaadamu Nasi Tunajua yanayopita katika nafsi yake. Nasi Tukaribu naye zaidi kuliko mshipa wa shingo [yake])) ((Wanapopokea wapokeaji wawili; [Malaika] anayekaa kuliani na [anayekaa] kushotoni)) ((Hatamki kauli yoyote isipokuwa karibu naye yuko *raqiyb* [mchungaji], *'atiyd* [yu tayari kuandika]))).²⁸

4. Picha zilokusudiwa ni za viumbe wa aina yoyote. Pia chochote kilichochongwa na kutiwa roho kama vinyago vya watu, wanyama n.k.
5. Mbwa ni najisi, na kumfuga katika nyumba huwa ni kujikalifisha Muislamu na twahara yake na mas-alah ya usafi kwa ujumla kama harufu mbaya n.k.
6. Ni makosa katika jamii kwa wanaotundika picha zao ukumbini mwao wakiwa hawakuvaa mavazi ya Hijaab. Mahali hapo huingia watu wasio mahaarim wa wanawake wa nyumba hiyo.
7. Shari'ah imekuja kuziba njia zote za kumpeleka mtu katika shirki ambayo ni dhambi kubwa. Hivyo, shari'ah ikakataza kutundikwa picha nyumbani.
8. Shari'ah imekuja kuondosha uzito na ugumu wa aina yoyote ile. Na kuweka mbwa ni njia moja inayompatia uzito mfugaji kwa kuiweka nyumba na yeye mwenyewe katika hali ya usafi na utwahara.

²⁸ Qaaf (50: 16-18).